

บทที่ 1

บทนำ

กล้วยไม้ป่าในประเทศไทยมีอยู่หลากหลายชนิดและกระจายพันธุ์อยู่ทั่วไปในธรรมชาติตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ แต่ปัจจุบันกล้วยไม้ป่าในประเทศไทยมีปริมาณลดน้อยลงเนื่องจากเผชิญกับความเสี่ยงต่อการสูญหายจากภัยธรรมชาติ เช่น การเกิดไฟป่าและการชะล้างพังทลายของดิน รวมถึงภัยที่เกิดจากมนุษย์ เช่น การหักล้างวางป่าอันเป็นถิ่นอาศัยของกล้วยไม้เหล่านั้นและการนำกล้วยไม้ออกจากป่าเพื่อการใช้ประโยชน์โดยปราศจากการทดแทน

ในประเทศไทยมีรายงานว่าพบกล้วยไม้สกุล *Calanthe* 16 ชนิด สำหรับชนิด *C. cardioglossa* Schltr. หรือ ชื่อสามัญพื้นถิ่นว่าเอื้องน้ำตัน หรือเอื้องเหลี่ยมนั้นเป็นกล้วยไม้ดินที่พบตามป่าดิบเขาแทบทุกภาคของประเทศ (สกลิต และ นฤมล, 2545) กล้วยไม้ชนิดนี้มีความสวยงามที่ลำลูกกล้วยซึ่งมีลักษณะคล้ายคนโทน้ำหรือน้ำตันในภาษาถิ่นของภาคเหนือและดอกที่มีสีสวยสะดุดตา ดอกของกล้วยไม้ชนิดนี้มีลักษณะพิเศษคือดอกย่อยในช่อดอกเดียวกันมีสีแตกต่างกันตามอายุของดอก ทำให้เห็นว่าช่อดอกแต่ละช่อมีดอกย่อยที่มีสีของกลีบดอกแตกต่างกัน

เอื้องน้ำตันเจริญเติบโตอยู่บนภูเขา โดยเฉพาะตามพื้นที่ลาดชันจึงเสี่ยงต่อการสูญหายอันเกิดจากจากภัยธรรมชาติดังกล่าวแล้วข้างต้น การอนุรักษ์กล้วยไม้ชนิดนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยรักษาฐานทางพันธุกรรมของกล้วยไม้ชนิดนี้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการเจริญเติบโตของเอื้องน้ำตันที่รวบรวมมาจากพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติขุนแม่กวงแล้วนำมาปลูกเลี้ยงไว้ในพื้นที่รวบรวมพันธุ์กล้วยไม้ป่าของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริอำเภอค้อยสะแกะ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการศึกษาลักษณะของเอื้องน้ำตันที่เก็บมาจากแหล่งของการเจริญเติบโตที่แตกต่างกันจะให้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์พันธุกรรม การจำแนกพันธุ์ ตลอดจนการศึกษาต่อเนื่องในการใช้ประโยชน์กล้วยไม้ชนิดนี้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

All rights reserved